

Profesor Heinz Kurt Henisch

(21. 4. 1922 – 21. 3. 2006)

významný nejdecký rodák, vědec světového formátu

Dětství a mládí prožil Heinz Kurt Henisch v Nejdku v rodině váženého právníka v ulici Goethestrasse čp. 591 (nyní ulice Bratří Čapků). V listopadu 1938 Henischova rodina z politických a rasových důvodů emigrovala do Anglie. Heinz proto nemohl ukončit své studium maturitou na německém gymnáziu v Karlových Varech. Středoškolské studium zakončil až v Anglii na Ottershaw College ve městě Surrey. Univerzitu navštěvoval v Bristolu (3 semestry) a po jeho bombardování přešel na Univerzitu v Readingu, kde rodina žila. Během války pracoval v leteckém ústavu na testování elektronických součástí. Potom se vrátil na univerzitu v Readingu, kde se stal pedagogem. Věnoval se výzkumu polovodičů, stál u počátků tranzistoru. V roce 1949 obhájil doktorát v oboru a stal se profesorem fyziky.

V červenci roku 1950 zorganizoval na univerzitě v Readingu mezinárodní vědeckou konferenci fyziků věnovanou polovodičům. V té době byla takováto konference mimořádnou událostí. Účastnilo se jí na 200 hostů - mezi nimi byli tři nositelé Nobelovy ceny, mezi nimi dva vynálezci tranzistoru z USA (W. Shockley a W. H. Brattain). Konference měla dlouhodobé důsledky ve vztahu k zahraničním, zejména americkým hostům. Profesor Henisch byl poté zván různými institucemi na přednáškovou turné (přednášel i třikrát v Praze). Roku 1963 přijal nabídku pracovat v USA na State University v Pensylvánii ve městě State College. Mělo to být na několik málo let, zůstal však trvale. Na americké univerzitě se začal intenzivně věnovat kromě fyziky i historii fotografie a založil ji tam jako nový studijní obor. Tato univerzita se potom stala centrem studia historie fotografie v USA a profesor Henisch v ní získal svůj druhý doktorát a profesuru.

Jeho žena Bridget Ann, doktorka anglosaských dějin středověku, s ním intenzivně spolupracovala. Své rozsáhlé sbírky v oboru dějin fotografie manželé Henischovi věnovali roku 1995 Pattee Library, knihovně ve State College. Je jim tam vyhrazena zvláštní výstavní a studijní místnost stále přístupná veřejnosti. Výstava je vzhledem k velkému množství exponátů a dokumentů obměňována.

Profesor Henisch absolvoval přednáškovou turné v deseti zemích, z toho třikrát v Československu (na Karlově univerzitě a v Ústavu fyziky pevných částic), je autorem osmi patentů v oboru fyziky polovodičů.

Mnohým Nejdeckým je život a práce profesora Henische známa z jeho tří autobiografických knih vydaných městem Nejdek v českém překladu:

- **První tanec v Karlových Varech** – dětství a mládí v KV do roku 1938
- **Tančírna Západ** – život na západě po emigraci
- **Plahočení v hájích** – zážitky z akademického prostředí

Heinz Kurt Henisch zemřel náhle ve středu 21. března 2006 brzy ráno, jeden měsíc před svými 84. narozeninami. Se svými přáteli a známými v Nejdku a jinde v cizině byl do konce života ve stálém písemném styku.

Heinzi, chybíš nám všem!

Ing. Miroslav Holeček

Vědecká a publikační činnost

- asi 150 odborných článků v oboru fyzikálního výzkumu
- asi 40 odborných článků z dějin fotografie a příbuzných oborů
- společně s manželkou vydali 15 knih v oboru fyziky a dějin fotografie a 20 dalších publikací
- 20 zpráv z konferencí

Redaktorská činnost

- 1959 – 1967 redaktorem časopisu **International Series of Monographs on Semiconductors**
- 1966 – 1994 zakladatel a hlavní redaktor mezinárodního časopisu **Materials Research Bulletin**
- 1977 – 1991 zakladatel a hlavní redaktor mezinárodního časopisu **History of Photography** (předplatitelem byla i anglická královská rodina)
- 1957 – 1993 členem redakčních rad pěti různých časopisů

Členství ve vědeckých společnostech

- Institut of Physics, Londýn, Velká Británie, od roku 1955
- American Physical Society, USA, od roku 1963
- Royal Photographic Society, Velká Británie, od roku 1976
- American Association for Crystal Growth, USA, v letech 1971 – 1976
- Deutsche Gessellschaft für Photographie, Německo, člen korespondent od roku 1977
- Pennsylvania Photographic Historical Society, USA, stálý člen od roku 1988
- Polish Photoclub, Varšava, Polsko, čestný člen od roku 1997
- The Institute for Amorphous Studies, Troy, Michigan, USA, člen vedení v letech 1982 – 1989